

Nu zaaien voor een gezonde generatie van de toekomst

Neem sociale en emotionele vaardigheden op in het curriculum

Mei 2023

We zien dat jongeren om ons heen steeds meer onder druk staan en maken ons als jongeren zorgen over onze toekomst. Wat we nodig hebben is een stevige basis om gezond op te groeien, onszelf breed te ontwikkelen, met tegenslag om te gaan, en ons voor te bereiden op de arbeidsmarkt én het leven. Het onderwijs is, naast thuis, bij uitstek de plek waar we deze stevige basis kunnen leggen. Investeren in onze cognitieve én sociaal emotionele ontwikkeling is daarin essentieel. We moeten nu zaaien om deze stevige basis voor de toekomst te kunnen oogsten!

Daarom roepen wij als jongerenorganisaties de politiek op om ook sociale en emotionele vaardigheden in het curriculum op te nemen! Zodat alle jongeren in Nederland een stevige start hebben en met vertrouwen hun toekomst kunnen vormgeven. Help jij ons om te bloeien?

Uitdagingen van nu vragen om versterken van de basis in het onderwijs

De positie van jongeren is de afgelopen jaren verslechterd. We zijn blij dat het kabinet laat zien dat ze oog heeft voor de zorgen van jongeren.¹ Wij missen echter in de maatregelen de essentiële rol die het onderwijs speelt om deze generatie voor te bereiden op de toekomst. Wij maken ons namelijk zorgen of het huidige onderwijs ons een stevige basis mee kan geven. Ook uit de Staat van het Onderwijs 2023 blijkt dat het emotioneel welbevinden van jongeren is afgenomen. Aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling bevordert niet alleen sociale veiligheid op school, maar is ook doorslaggevend voor succesvolle uitstroom.²

De herziening van het curriculum biedt mooie kansen, maar legt de focus op onze cognitieve ontwikkeling. Dit sluit niet aan bij onze behoeften om ons breed te ontwikkelen en ons voor te bereiden op de rest van ons leven. Naast het versterken van onze cognitieve vaardigheden is ook het versterken van sociale en emotionele vaardigheden essentieel. Het belang hiervan wordt al jaren aangetoond. Ook hebben we hier recht op staat in het door Nederland ondertekende kinderrechtenverdrag.³ Waarom wordt hier dan niet structureel op ingezet?

Versterking sociale en emotionele vaardigheden is investeren in onze toekomst

Het versterken van deze vaardigheden wordt steeds belangrijker voor onze generatie om met de uitdagingen van nu en de toekomst om te gaan. Het versterken van sociale en emotionele vaardigheden leidt tot: toename van leerprestaties, meer kanselijkheid, beter welbevinden van jongeren én leerkrachten, betere voorbereiding op werk later, maatschappelijke en economische winst en een sterke basis om andere gezondheids- en sociaal maatschappelijke thema's te bespreken. Om ervoor te zorgen dat alle leerlingen vanuit dezelfde startpositie beginnen, moeten

1. Maatregelen ter bevordering positie jongeren. Brief regering. 2023.

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023Z06691&did=2023D15739

2. <https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2023/05/10/rapport-de-staat-van-het-onderwijs-2023>

3. <https://www.kinderrechten.nl/general-comment-nr-1-over-de-doelstellingen-van-het-onderwijs/>

Nu zaaien voor een gezonde generatie van de toekomst

Neem sociale en emotionele vaardigheden op in het curriculum

Alle scholen werken aan sociale en emotionele vaardigheden. Dat kan alleen als die vaardigheden nadrukkelijker in het curriculum zijn opgenomen zodat scholen daar de tijd en ruimte voor krijgen.

Hoe kunnen sociale en emotionele vaardigheden onderdeel van het curriculum zijn?

Werken aan sociale en emotionele vaardigheden is niet voorschrijven wat wij moeten denken en voelen. Het betekent ons helpen inzicht te krijgen in wie wij zijn, samenwerking stimuleren om op constructieve wijze met verschillen om te gaan en werken aan een positieve groeps cultuur waarin wij ons veilig voelen en met elkaar kunnen leren. Het opnemen van deze vaardigheden in het landelijke curriculum kan bijvoorbeeld door er in de aanbodsdoelen ruimte voor te maken. Scholen kunnen daarmee werkvormen aanbieden om deze vaardigheden te oefenen zonder dat daarop getoetst hoeft te worden. De door SLO geactualiseerde ontwikkellijnen en handreiking sociale en emotionele vaardigheden geeft antwoord op de vraag wanneer je welke vaardigheden van leerlingen kunt verwachten en hoe leerkrachten hiermee aan de slag kunnen gaan.⁴

Breed gedragen oproep: onderwijs, wetenschap, maatschappij, beleid én jongeren

Al eerder pleitten een aantal van ons samen met partijen uit het onderwijs, de wetenschap, beleid en maatschappij voor het structureel verankeren van sociale en emotionele vaardigheden in het curriculum.⁵ Zie bijgevoegde oproep. Wij blijven die oproep herhalen, want van de jongeren in Nederland vindt maar liefst 91% het belangrijk om te werken aan sociale en emotionele vaardigheden op school. Nu de politiek nog!

4. <https://www.slo.nl/thema/meer/gezonde-leefstijl/doelgroepen-thema/sociaal-emotionele/>

5. Sociaal-emotionele vaardigheden verankeren in curriculum. Position paper namens partijen uit het onderwijs, wetenschap, beleid en maatschappij. 2022. <https://gezondegeneratie.nl/wordpress/wp-content/uploads/24-03-22-Position-Paper-SEV-onderwijs.pdf>

